

pentagram
JO NESBØ

Copyright © Jo Nesbø 2003
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Kateřina Křišťůvková 2011

ISBN 978-80-87497-05-0

Pátek

Seznam dovolenkářů

Hlavní sídlo osloského policejního ředitelství na Grønlandu se nacházelo na vyvýšenině táhnoucí se od Grønlandu směrem ke čtvrti Tøyen a byl odsud výhled na východní část vnitřního centra. Byla to budova ze skla a z oceli, dokončená v roce 1978. Nikam se nenakláněla, stála naprosto rovně a kancelář Telje Torp Aasen ARCHITEKTI za ni obdržela cenu. Pracovníkovi telekomunikací, který pokládal kabely ve dvou dlouhých kancelářských křídlech o sedmi a devíti podlažích, byl přiřčen invalidní důchod a od otce se mu dostalo spršky nadávek, když spadl z lešení a zlomil si páteř.

„Celých sedm generací jsme byli zedníci a balancovali jsme mezi nebem a zemí, dokud nás zemská přitažlivost nepřipoutala k zemi. Můj dědeček se pokusil tomu prokletí uniknout, ale ono ho pronásledovalo i přes Severní moře. Takže ten den, kdy ses narodil, jsem sám sobě slíbil, že tebe nesmí potkat takový osud. Myslel jsem si, že jsem to dokázal. Pracovník telekomunikací. Co má ksakru pracovník telekomunikací co dělat šest metrů nad zemí?“

A mědí právě v těch kabelech, které syn položil, proběhl ten den signál z operační centrály přes stropy vylité prefab-

rikovanou cementovou směsí nahoru do kanceláře Bjarneho Møllera, šéfa oddělení vražd, v šestém patře, kde právě Møller uvažoval o tom, jestli se těší na nastávající dovolenou s rodinou na chatě, kterou si pronajali v Osu nedaleko Bergenu, nebo jestli se toho děsí. Os v červenci znamenal s vysokou pravděpodobností naprosto příšerné počasí. Teď by Bjarne Møller rád vyměnil vlnu veder hlášenou v Oslu za trochu přeháněk. Jenže zabavit dva velmi energické chlapce ve slejváku za pomoci pouhého balíčku karet, v nichž chybí srdcový kluk, to bude asi oříšek.

Bjarne Møller poslouchal hlášení, přitom si protahoval dlouhé nohy a drbal se za uchem.

„Jak to zjistili?“ zeptal se.

„Prosakovalo to k sousedům,“ odpověděl hlas z operační centrály. „Domovník a soused tam zvonili, nikdo neotevřel, ale dveře nebyly zamčené, tak vešli dovnitř.“

„Fajn. Pošlu tam dva svoje lidi.“

Møller zavěsil, povzdechl si a projížděl prstem seznam lidí ve službě, ležící pod plastovou podložkou na psacím stole. Polovina oddělení je pryč. Tak je to v době dovolených každý rok. Aniž by to znamenalo, že by se obyvatelé Osla ocitali ve zvláštním nebezpečí, neboť místní zločinci patrně také dávali přednost troše volna v červenci, který představoval očividně mrtvou sezonu, co se týče trestných činů spadajících pod oddělení vražd.

Møllerův prst se zastavil u jména Beáty Lønnové. Vytkal číslo oddělení kriminalisticko-technické expertizy v Kjølberské ulici. Nikdo to nebral. Počkal, dokud hovor nepřeskočil na ústřednu.

„Beáta Lønnová je v laboratoři,“ informoval ho vysoký hlas.

„Tady je Møller z oddělení vražd. Spojte mě s ní.“

Čekal. Karl Weber, nedávno penzionovaný šéf oddělení kriminalisticko-technické expertizy, přetáhl Beátu Lønnovou z oddělení loupežných přepadení na technické. Møller to

považoval za další důkaz neodarwinistické teorie o tom, že jedinou hnací silou individua je snaha předat dál vlastní geny. A Weber se očividně domníval, že těch má Beáta Lønnová spoustu. Na první pohled působili Karl Weber a Beáta Lønnová dost rozdílně. Weber byl morous a choleric, Lønnová byla tichá našedlá myška, která se od chvíle, co opustila policejní akademii, červenala, kdykoli na ni někdo promluvil. Ale policejní geny měli shodné. Jejich geny byly onoho zapáleného typu a způsobovaly, že pokud oba ucítili kořist, dokázali všechno a všechny vytěsnit a soustředit se výhradně na jedinou stopu, jedinou indicii, jedinou videonahrávku, jediný vágní popis, dokud to nakonec nezačalo dávat tak či onak smysl. Několik zlých jazyků tvrdilo, že Weber a Lønnová patří do laboratoře a ne mezi lidi, kde je pro kriminalisty nauka o člověku navzdory všemu důležitější než otisky bot a uvolněné vlákno z bundy.

Weber a Lønnová s nimi byli zajedno, co se laboratoře týkalo, ale nikoli v tom, co se týkalo otisků bot a uvolněných vláken.

„Lønnová.“

„Dobrý den, Beáto. Tady Bjarne Møller. Neruším?“

„To tedy ano. Co se děje?“

Møller jí to stručně vysvětlil a sdělil jí adresu.

„Pošlu tam taky dva svoje lidi,“ dodal.

„Koho?“

„Uvidím, koho najdu. Jsou dovolené, víte.“

Møller zavěsil a dál jel prstem po seznamu.

Zastavil se u Toma Waalera.

Kolonka pro datum dovolené byla prázdná. To Bjarneho Møllera nepřekvapovalo. Občas se zdálo, že si snad vrchní komisař Tom Waaler nikdy nebere dovolenou, ano, že možná dokonce ani nespí. Jako kriminalista představoval na oddělení vražd jeden ze dvou trumfů. Vždy na místě, vždy připraven a téměř vždy dobré výsledky. A na rozdíl od toho

druhého kriminalistického esa byl Tom Waaler spolehlivý, měl naprosto bezchybnou pověst a všichni si ho vážili. Krátce řečeno: ideální podřízený. A vzhledem k jeho neoddiskutovatelným řídicím schopnostem karty také předpovídaly, že až nastane správný čas, převezme po Møllerovi vedení a stane se šéfem oddělení vražd.

Møllerův vyzváněcí tón pronikal příčkami.

„Waalera,“ pronesl znělý hlas.

„Møller. Máme...“

„Okamžik, Møllere. Jen ukončím druhý hovor.“

Bjarne Møller čekal a přitom bubnoval prsty do desky stolu. Tom Waaler by se mohl stát vůbec nejmladším šéfem oddělení vražd. Byl to snad právě jeho věk, co v Møllerovi občas vyvolávalo jistý neklid při pomyšlení na odpovědnost, která měla být právě Tomovi postoupena? Nebo to snad byly ty dvě střelecké epizody? Dvakrát sáhl vrchní komisař během zatýkání po zbrani a jako jeden z nejlepších střelců ve sboru se v obou případech trefil přesně. Jenže Møller věděl, že právě ony dvě epizody mohou nakonec paradoxně ovlivnit volbu nového šéfa oddělení vražd v Tomův prospěch. Policejní inspekce neodhalila během šetření nic, co by mohlo naznačovat, že Tom Waaler nestřílel v sebeobraně, naopak došla k závěru, že v obou případech projevil Waaler v kritických situacích dobrý úsudek a ráznost.

„Omlouvám se, Møllere. Mobil. Co byste potřeboval?“

„Máme tu případ.“

„Konečně.“

Zbytek hovoru byl vyřízen v deseti vteřinách. Teď už zbýval jen poslední člověk.

Møller pomýšlel na strážmistra Halvorsena, jenže na seznamu stálo, že je na dovolené doma ve Steinkjeru.

Projížděl sloupec dál. Dovolená, dovolená, nemoc.

Šéf oddělení vražd ztěžka vzdychl, když se jeho prst zastavil u jména, o němž doufal, že se mu vyhne.

Harry Hole.

Osamělý vlk. Pijan. *Enfant terrible* jeho oddělení. Ale – kromě Toma Waalera – nejlepší kriminalista v šestce. Kdyby toho nebylo a také kdyby nebylo skutečnosti, že si Bjarne Møller v průběhu let vypěstoval perverzní zálibu v pokládání hlavy na špalek kvůli tomu problémovému policistovi se sklony k alkoholismu, byl by Harry Hole už dávno ze sboru pryč. Normálně by byl Harry Hole první, komu by volal a zadal mu tu práci, jenže situace nebyla normální.

Nebo přesněji řečeno: byla ještě nenormálnější než obvykle.

Vyhrotilo se to před čtyřmi týdny. Poté, co Hole loni v zimě znovu otevřel starý případ vraždy Ellen Gjelténové, své nejbližší kolegyně, která byla ubita u řeky Aker, ztratil zájem o všechny ostatní případy. Problém byl v tom, že případ Ellen byl dávno objasněn. Jenže Harry stále více podléhal jisté mánii a Møller začal upřímně řečeno mít obavy o jeho duševní rovnováhu. Vyostřilo se to před měsícem, kdy se u něj Harry zjevil s konspiračními teoriemi, z nichž Møllerovi vstávaly vlasy na hlavě. Jenže když došlo na věc, neměl nic, co by mohlo dokázat jeho fantastické obžaloby vůči Tomovi Waalerovi nebo jim alespoň dodat na větší pravděpodobnosti.

A pak Harry prostě zmizel. Po několika dnech zavolal Møller do hostince U Schrøderů a dozvěděl se to, čeho se obával: že do toho Harry zase spadl. Møller uvedl u Harryho jména na seznámech, že má dovolenou, aby tak zakryl jeho absenci. Ještě jednou. Harry o sobě zpravidla dával po týdnu vědět. Teď uplynuly týdny čtyři. Dovolená skončila.

Møller se podíval na telefonní sluchátko, vstal a došel k oknu. Bylo půl šesté, a přesto byl park před policejním ředitelstvím téměř liduprázdný, jen sem tam vzdoroval vedru nějaký uctíváč slunce, který zůstal ve městě. Na ulici Grønlandsleiret sedělo osaměle pod markýzami společně se svou zeleninou pár majitelů obchůdků. Dokonce i auta – navzdory nulovému provozu – jela pomaleji. Møller si uhla-

dil vlasy vzad, zvyk, který ho provázel celý život, ale o němž jeho manželka tvrdila, že by se ho teď měl zbavit, jinak ho budou lidé podezřívát, že si dělá přehazovačku. Opravdu nemá jinou alternativu než Harryho? Møller sledoval nějakého muže vrávorajícího ulicí Grønlandsleiret. Tipoval, že to zkusí u Havrana. Tipoval, že ho vyhodí. Tipoval, že skončí u Boxera. Na stejném místě, kde byla učiněna jasná tečka za Elleniným případem. A možná i za policejní kariérou Harryho Holea. Møller byl pod tlakem, brzy se bude muset rozhodnout, co udělá s problémem Harry. Jenže to je záležitost budoucnosti, teď tu má tenhle případ.

Møller zvedl sluchátko a pomyslel si, že se chystá nasadit Harryho a Toma Waalera společně na jeden případ. Doba dovolených je pěkné svinstvo. Z budovy policejního ředitelství vylétl elektrický impulz a telefon začal vyzvánět kdesi, kde panoval chaos. V bytě v Sofiině ulici.